

U OVOM BROJU

ZALIHE SE POVEĆALE ZA 38,9 POSTO
ODNOS LIČNIH DOHODAKA I FONDova
KNINSKA PANORAMA
O TORBARIMA — SUPROTN
STA SE PREDLAŽE ZA BOLJI TURIZAM?
OSJETAN PORAST PROMETA TRGOVINE NA MALO
ASORTIMAN I KVALITET
LITERARNI MOZAIC
POSET ŠIBENSKIH DAKA GRENOBLE
SUKOB ŠIBENIKA S BRIBICIMA
BRIBIR — U POVODU OVOGODIŠNJIH
ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA
TVORNICA O KOJOJ SE GOVORI DA JE
NAJUZORNIJA

TROŠKOVI ŽIVOTA PORASLI ZA 41, A OSOBNI DOHOCI ZA
32,5 posto.

NEPREDVIDEN PORAST TROŠKOVA ŽIVOTA

Iz informacije koju smo dobili u Općinskom sindikalnom vijeću o kretanju troškova života i osobnih dohodaka na području šibenske općine za razdoblje od prvih osam mjeseci ove godine, proizlazi da je porast životnih troškova tekao iznad granice koja je bila određena u okviru novih privrednih mjera. Podaci koje ćemo iznijeti poslužit će mjerodavnim organima za izradu dugoročnog programa u poboljšanju životnog standarda stanovništva šibenske općine.

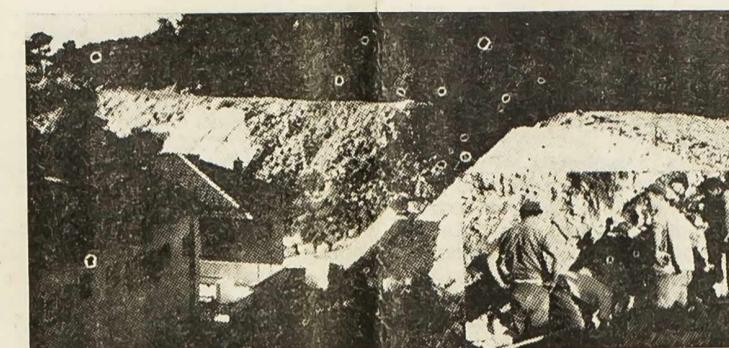
Uzimajući u obzir četvorodelanu porodicu, troškovi života u prvih osam mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine povećani su za oko 41 posto. Na tako visok porast osobito su utjecali izdaci za stanarinu, koja je povećana za 66 posto, ogrjev i osvjetljenje, 58 posto, i prehranu, za oko 53 posto. Ipak je najveći porast zabilježen u kupovini obuće i obuće — 77 posto. Troškovi za predmete kućanstva povešli su za 13 posto, zanatske usluge 16 posto, higijenske i kulturne potrebe za oko 22 po-

sto. Relativno smanjenje izdaka u kolovozu ove godine prema prosjeku za prošlu godinu zabilježeno je kod odjeće i obuće, kućanskih predmeta, usluga i kulturnih potreba.

Ranije smo naveli da je na porast životnih troškova najviše utjecalo povećanje izdakata, odnosno cijena, za prehrambene proizvode. Dovoljno je samo istaći da su proizvodi žitarica povećani za 85 posto, meso i riba za 41 posto, voće i povrće u prosjeku za oko 48 posto.

Prosječna osobna primanja na području šibenske općine povešla su u ovoj godini za 32,5 posto prema prošloj godini. Najveće povećanje registrirano je u industriji — 37,2 posto, u saobraćaju — 34,6 posto, u zanatstvu 33,8, građevinarstvu — 30,7, zdravstvu 33, trgovini, ugostiteljstvu i turizmu — 24,9, školstvo 19,8, komunalnoj djelatnosti — 19,7 posto, itd.

Prema još nepotpunim podacima, zasad nije moguće usporediti kretanje troškova života i osobnih dohodaka za isto razdoblje s onim koje ima naš kotor, Republika i Federacija. (jj)

Nakon odlaska poduzeća »Asfalt« sa Jadranske magistrale, opustjela su gradilišta i na dionicu oko Šibenika.

Cinilo se da će tako ostati duže vremena, ali se to nije dogodilo. Suprotno nekim prijašnjim iskustvima ovog su puta radovi ubrzano nastavljeni. Preuzeo ih je šibensko poduzeće »Kamenar«. Kao »propusnica«,

poslužili su mu veoma solidni obavljeni radovi na dijelu puta prema slapovima Krke (serpentine).

Tako su bušilice ponovo zaborajale, stotinu radnika raspoređeno je na trasi podno Šubićevca. Veliki nasip pod Vidilicom bit će ubrzano spojen sa obje strane. Istina, još nema dovoljno strojeva, jer poduzeće

IZ KANCELARIJE SUCA ZA PREKRŠAJE

PRIJESTUPI I KAZNE

Ante Periš pok. Miće iz Pirotića ima dozvolu za nošenje pištolja. To mu, međutim, daje pravo da to vatreno oružje upotrebljava u svakoj prilici. On to, čini se, nije pomislio. Naime, prošlih je dana neovlašteno pucao iz pištolja. Zbog tog čina bio je po nadležnom organu prijavljen sucu za prekršaje Skupštine općine Šibe-

nik, koji ga je kaznio sa 6.000 dinara.

* * *

Saobraćajnih prijestupa ima raznih vrsta. Ima ih mnogo. Da bi se njihov broj smanjio, brinu se drugovi iz saobraćajne milicije. Oni su nedavno podnijeli prijavu sucu za prekršaje protiv poljoprivredne zadruge iz Bribirske Mostine. Ta je zadruga, naime, pustila u saobraćaj traktor, iako nad njim u propisanom roku nije izvršen tehnički pregled. Zbog toga je sudac za prekršaje poljoprivrednu zadrugu iz Bribirske Mostine kaznio sa 50 tisuća dinara, a odgovorno lice sa 3 tisuće dinara.

* * *

Ima ljudi koji volje popiti i to ne mora nikoga smetati — ako ostanu trijezni. Većinu ih, međutim, »zahvate« maligani. To se ovih dana dogodilo i Paški Kumičić iz Sitnog Donjeg. On je na željezničkoj stanici u Perkoviku u napitom stanju izazivao druge ljude na tuču. Do tuče nije došlo — jer su svi drugi bili trijezni. Taj prijestup Paskin je ostao neprimjećen. Zbog ekscesa pozvan je na »razgovor« kod suca za prekršaje, koji ga je kaznio sa 4.000 dinara.

* * *

A to nije ostalo nezapaženo. Nekoliko je puta Oskar istican i pohvaljivan, nagradivan i puštan kući na izvanredno odsustvo.

— Taj ne zna za umor. Od njega se ne može čuti riječ »ne mogu«. Samo kaže: »Razumem! — i radi...«

Poljoprivrednici mogu prodavati svoje vino. To je znalo i Milan Lalić pok. Nikole iz Čiste Male. Međutim, on je krčmio vino na čašu iako to nije dozvoljeno. To mu se nije dogodilo prvi put. Zbog toga je proglašen za prekršaj.

Sudac nije bio sentimentaljan i kazno ga je sa 20.000 dinara.

* * *

Ivan Radnić pok. Ante iz Sitnog Donjeg zna vrijedati druge osobe. Netko mu oprosti, a netko ne. Ovih je dana zbog svoje navike odgovarao na »pitance« suca za prekršaje. Sudac ga je kaznio sa 6 tisuća dinara. Sličnih prekršaja bilo je u posljednje vrijeme dosta. Kazne, uglavnom novčane, neke opamete, ali neki na njih ne hađaju. Naravno, zbog toga nakon izvjesnog vremena opet »posjećuje« suca za prekršaje.

* * *

Prije izvjesnog vremena održala se »zanimljiva« scena na šibenskom tržnicu. Naime, svadali su se Stipe Slavica pok. Jakova iz Bilica i Zorka Caleta. Tu je bilo mnogo ljudi. Stipe je Zoricu vrijedao raznim pogrdnim riječima. To ga je dovelo u kancelariju suca za prekršaje. Sudac ga je opomenuo da to više ne radi. No, nije ga samo opomenuo, već mu je izrekao i novčanu kaznu od 4.000 dinara.

* * *

Sudac za prekršaje Skupštine općine Šibenik izrekao je u posljednje vrijeme velik broj kazni za prijestupe u saobraćaju. Može se kazati da najveći broj osoba koje »posjećuju« kancelariju suca za prekršaje odgovara saobraćajnim prijestupima. Novčane kazne za prijestupe u saobraćaju kreću se prosječno oko 4.000 dinara. Međutim, bude i onih znatno većih. (OR)

Nakon početka tih radova »Kamenar« je primio 40 radnika, i to uglavnom onih koji su bili prije otpušteni radi smanjenja obujma poslovanja.

Ali ima i novih, i to veoma mlađih. Na gradilištu smo susreli i mlađu radnicu iz Vrpča koja još nije navršila sedamnaest godina. Nakon završene osmogodišnje škole započela se u poduzeću »Kamenar«, od prvog studenog. Rad, kaže nije naporan, jer je i kod kuće radila na polju i teže poslove.

Na čitavoj dionici oko grada, dugoj devet kilometara, ima još mjesto na kojima treba postaviti gornji sloj asfaltne mase. Na nekim su opet mjestima radovi bili veoma loše izvedeni, tako da cesta već »ponire«. Pojavile su se jame i udubljenja. Sve će to trebati ponovo pregledati i popraviti. Izgleda kao da poduzeće »Asfalt« pred svoju likvidaciju nije polagalo mnogo računa na kvalitet, pa će poduzeće »Kamenar« morati sada uložiti dosta truda i znanja da relativno brzo i kvalitetno dovrši jednu od najlepših dionica Jadranske magistrale na šibenskom području. J. C.

AKTUALAN RAPORT

„KAMENAR“ GRADI DIONICU OKO ŠIBENIKA

»Kamenar« je primio 40 radnika, i to uglavnom onih koji su bili prije otpušteni radi smanjenja obujma poslovanja.

Ali ima i novih, i to veoma mlađih. Na gradilištu smo susreli i mlađu radnicu iz Vrpča koja još nije navršila sedamnaest godina. Nakon završene osmogodišnje škole započela se u poduzeću »Kamenar«, od prvog studenog. Rad, kaže nije naporan, jer je i kod kuće radila na polju i teže poslove.

Na čitavoj dionici oko grada, dugoj devet kilometara, ima još mjesto na kojima treba postaviti gornji sloj asfaltne mase. Na nekim su opet mjestima radovi bili veoma loše izvedeni, tako da cesta već »ponire«. Pojavile su se jame i udubljenja. Sve će to trebati ponovo pregledati i popraviti. Izgleda kao da poduzeće »Asfalt« pred svoju likvidaciju nije polagalo mnogo računa na kvalitet, pa će poduzeće »Kamenar« morati sada uložiti dosta truda i znanja da relativno brzo i kvalitetno dovrši jednu od najlepših dionica Jadranske magistrale na šibenskom području. J. C.

NAŠA SVJETLA

SINE, DA BUDI DOBAR VOJNIK!

Nedavno je naš list pisao o završetku radova na cesti od remontnog zavoda »Velimir Škorpik« prema Ražinama i Začlavu, u dužini od 940 m, ali pri tom nije spomenuo i ime projektanta te ceste. A viđali smo ga stalno kako s metrom, ravnalom, špagom i nekim građevinskim spravama mjeri i računa. Bio je to građevinski teh-

kurs za najmlade starješine i uspješno ga završio — kažu za nj.

Sada Oskar, ponosan na svoj novi poziv, odgajaju deset novih ljudi, deset svojih drugova. To radi prije podne, a kad oni odu na odmor i druga zanimanja, on planira, projektira sportska igrašišta, poligone, puteve i drugo što je potrebno njegovoj kasarni, jedinicu i gradu.

— Taj ne zna za umor. Od njega se ne može čuti riječ »ne mogu«. Samo kaže: »Razumem! — i radi...«

— Taj nije ostalo nezapaženo. Nekoliko je puta Oskar istican i pohvaljivan, nagradivan i puštan kući na izvanredno odsustvo.

Oskar je primjeran.

— Te očeve misli duboko su usudene u njegovoj psihi.

Brzo je započeo u jedinici kao odličan vojnik, i od strane vojnika i od strane starješina pa se kao takav prijavio na

Cedomir Adamčić

Oskar Volf s drugovima

ničar Oskar Volf, vojnik koji služi svoju vojnu obvezu u našem gradu. Ovih je dana naš suradnik razgovarao s njim.

— Dvije stvari sam trebao riješiti prije nego što sam postao tehničar — rekao je Oskar. Otac je htio da podem njezinim stopama, da postanem soboslikar i da radim s njim. Ali mene taj poziv nije zanimalo. Više sam volio da budem građevinski tehničar. I odlučio sam se: otišao u školu i školovao se od repeticije koje sam davao lošim kolegama. Nakon toga je otac postao oduševljen mojom upornošću i nekako ponosan na mene... Zatim sam ostišao na praktični rad u poduzeće. Brzo su me svi upoznali, jer sam se zalagao i ujedno bio skroman. Bio sam ondje gdje se radilo prekovremeno, ali bez naknada. Rad sam cijeno iznad svega, rad kojim doprinosim zajednici. To je bila moja preokupacija...

Ovi je dana završena gradnja i počelo useljavanje stanara u novu dvokatnicu koja raspolaže sa šest dvoosobnih i dva jednosobna stana, dok će poslovne prostorije u suterenu zauzeti trgovina sa samoposluzbenjem koju otvara »Dalmacija-komerč iz Splita«.

Od stanara koji su uselili u novu zgradu četvrtorica su službenici Šibenske općine, a po jedan radi u Veterinarskoj stanici, Gimnaziji, Narodnoj miličiji i »Transremontu«. Dvokatnicu je sagradio građevno poduzeće »Udarnik« u Drnišu, a za njenu gradnju je utrošeno oko 40 milijuna dinara. (c)

NOVA dvokatnica

ZALIHE SE POVEĆALE ZA 38,9 POSTO
ODNOS LIČNIH DOHODAKA I FONDova
KNINSKA PANORAMA
O TORBARIMA — SUPROTN
STA SE PREDLAŽE ZA BOLJI TURIZAM?
OSJETAN PORAST PROMETA TRGOVINE NA MALO
ASORTIMAN I KVALITET
LITERARNI MOZAIC
POSET ŠIBENSKIH DAKA GRENOBLE
SUKOB ŠIBENIKA S BRIBICIMA
BRIBIR — U POVODU OVOGODIŠNJIH
ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA
TVORNICA O KOJOJ SE GOVORI DA JE
NAJUZORNIJA

Tema tjedna

Što se događa s voćem i povrćem?

Potrošnja voća i povrća iz godine u godinu stagnira. Ona je i ove godine bila manja nego lani.

Površine koje se nalaze pod kulturama poljoprivrede često se povećavaju, pa i na račun površina koje su prije služile voćarstvu i površtarstvu. Interes za proizvodnju voća i povrća sve je manji. Tome su uzrok razni odnosi na relaciji proizvođač - posrednik trgovac, ali i druge okolnosti suvremenе obrade površina pod voćem, neosigurani rizici, loš transport i parkiranje, nedostatak skladišnog prostora, i tako dalje.

Cijene su (uza sve ono oko njih) čini se — ipak najbitnije.

Proizvođač zaista ne može biti zainteresiran za proizvodnju voća i povrća uz rizik i akc...

zna da »skorup« svega ubire trgovina.

Posljedica svega toga može ponekad biti paradoksalna. Ono kvalitetnijeg voća što ima predradije se ili izvozi, a na našim tržnicama ponekad dolazi ono što nije daleko od škarta. Druga vrsta paradoksa jeste poznata situacija s jabukama, njihovom kvalitetom i njihovim cijenama. Uvezene jabuke daleko su kvalitetnije i znatno jeftinije! Slično je bilo i s krumpirom.

Sibenik dnevno »troši« oko pet tona voća i 15 tona povrća. Brojka može izgledati impozantna i količine koje se dopremaju dovoljne. No, ta je »potrošnja«, u stvari, jedno (to su količine koje se dopremaju na tržnicu), a ono što potrošač kupuje — sasvim drugo. Jedno je koliko se plasira, a drugo

koliko se stvarno konzumira. Radi visokih cijena, mnogi su se potrošači odrekli voća, pa i nekih vrsta povrća. Zato snabdjevenost grada može izgledati sasvim dostatna. Dodamo li da je i radi toga smanjena zainteresiranost proizvođača, onda se može lako uočiti da se situacija s voćem i povrćem vrti jednim cirkulosom — bez rješenja!

Suviše je govoriti o tome od kolike je važnosti voće i povrće u suvremenoj prehrani, ali napoljimo da je jedan od mjerila životne razine ljudi upravo potrošnja tih artikala. U nekim dijelovima naše zemlje ona je znatna osobito u Sloveniji i dijelovima Srbije, dok je kod nas u Dalmaciji sasvim ispod naših potreba.

Staviše, Šibenik je tu i iz Splita i iz Zadra. J. C.

Odnos ličnih dohodaka i fondova

Promatrajući raspodjelu u prvoj polovini ove godine, može se konstatirati da je nastala opća tendencija povećavanja sredstava za osobne dohotke u odnosu na one u 1964. godini.

Međutim, kako poduzeća nastoje osigurati sve više sredstava za svoje fondove, u što se ulazu znatni napor, to je povećanje osobnih dohotaka ponegdje relativno malo.

U razdoblju od siječnja do kolovoza 1964./65. odnos raspodjele između osobnih dohotaka i fondova promjenio se u privredi kao cijelini za 1,4 posto u korist osobnih dohotaka. Dok je taj odnos u 1964. godini bio 83,2:16,8 on se u prvoj polovini ove godine promjenio na 83,8:16,2 postotku, da bi nakon donošenja privredne reforme taj odnos porastao za još 1,4 posto u korist osobnih dohotaka.

Premda povećanje izdvajanja sredstava u korist osobnih dohotaka, izraženo u postotku, nije izrazito veliko, apsolutni iznos koji staje iza toga svakako su veći, ako se uzme u obzir da su radnim organizacijama ukinuti doprinosi iz dohotka, smanjene kamate na poslovni fond i doprinosi na osobne dohotke.

Da bi se uočilo kako se vršila raspodjela unutar pojedinih radnih organizacija, navest ćemo nekoliko primjera.

Radna organizacija »Elektre« vršila je raspodjelu u ovoj godini u omjeru 63,37 u korist osobnih dohotaka, prema omjeru od 80,20 u 1964. godini. Izlazi da je novi omjer povoljniji u korist fondova, a manje povoljan u korist osobnih dohotaka. Međutim, ako se zna da je proglašen porast osobnih dohotaka u toj radnoj organizaciji u tom razdoblju iznosio 56 posto, izlazi da povoljniji omjer za fondove nije rezultat poslovne politike poduzeća, koja teži povećanju fondova, već najvećim dijelom iz povoljnog položaja u kojem se našlo poduzeće, naročito radi poskupljenja električne energije. Interesantno je da »Elektre« planira izmjenu omjera u raspodjeli nakon donošenja novih privrednih mjera, i to na 85,15 u korist osobnih dohotaka.

Tvornica elektroda i ferolegura, nekoliko uspije da savlada teškoće koje joj onemoćavaju potpunije korištenje kapaciteta (osobito nedostatak električne energije), planira raspodjelu dohotka u omjeru 80,20.

odnosno 80,1:19,9 nakon privredne reforme. Gledajući na prosjek u industriji, to je veoma povoljan odnos, ukoliko objektivne okolnosti dozvolje realizaciju planiranog dohotka.

U TLM »Boris Kidrić« povećano je izdvajanje u korist fondova u prvom polugodištu ove godine na 63,31 u odnosu na 71,29 u 1964. godini. Pravilnikom o raspodjeli dohotka i čistog prihoda za period od 1. srpnja 1965. godine taj odnos je povećan u korist osobnih dohotaka i iznosi 74,26 posto. To predstavlja povećanje od 5 posto u korist osobnih dohotaka. Budući da su poslovnom politikom poduzeća zacrtane obilježje investicije, u sadašnjoj situaciji radne jedinice imaju ograničeno pravo korištenja svojih fondova – upravo zbog investicija koje su predviđene prije donošenja pravilnika o formiranju raspodjele dohotka (čistog prihoda) radnih jedinica.

Iako je predviđeno povećano izdvajanje sredstava za osobne dohotke u odnosu na prijašnje razdoblje, ta radna organizacija ima najpovoljniji odnos u raspodjeli dohotka, usmjerenje kamate na poslovni fond i doprinosi na osobne dohotke.

Da bi se uočilo kako se vršila raspodjela unutar pojedinih radnih organizacija, navest ćemo nekoliko primjera.

Radna organizacija »Pavle Pap-Slijep« predviđa pravilnikom o raspodjeli dohotka u ovoj godini izdvajanje od 3 posto u korist fondova.

Naravno, ostvarenje pravilnikom začetnog omjera zavisi od realizacije planiranog dohotka. Uzvsi u obzir dosadašnje poslovanje s qubitkom, mogućnost takve realizacije značila bi prekretnicu u poslovanju te radne organizacije.

»Jadranka« ima omjer raspodjele 94,6 u ovoj godini, jednakom kao i u prethodnoj. Nakon uvođenja novih pri-

poredujući ga sa prosjekom u oblasti industrije, što je veoma značajno s obzirom na investicione zahvate koje ovdje predstavlja.

Drvni kombinat u Šibeniku vrši raspodjelu na nivou poduzeća, jer sistem raspodjele po radnim jedinicama još nije razrađen. Kod te je radne organizacije uočljiv znatan porast izdvajanja sredstava u korist osobnih dohotaka u 1965. godini i on u omjeru iznosi 95,5, dok je u 1964. godini taj omjer iznosi 77,23! U oblasti industrije to je najpovoljniji odnos.

Radna organizacija »Pavle Pap-Slijep« predviđa pravilnikom o raspodjeli dohotka u ovoj godini izdvajanje od 3 posto u korist fondova. Naravno, ostvarenje pravilnikom začetnog omjera zavisi od realizacije planiranog dohotka. Uzvsi u obzir dosadašnje poslovanje s qubitkom, mogućnost takve realizacije značila bi prekretnicu u poslovanju te radne organizacije.

»Jadranka« ima omjer raspodjele 94,6 u ovoj godini, jednakom kao i u prethodnoj. Nakon uvođenja novih pri-

vrednih mjera predviđa se povećanje u korist fondova, tako da će omjer iznositi 90,10, što se može ocijeniti kao veoma pozitivno.

Poduzeće »Luka« vrši raspodjelu prema omjeru koji se predviđa prilikom donošenja privrednog plana poduzeća, a taj odnos u ovoj godini iznosi 59 posto. Planirano je da povećanje dohotka treba da rezultira iz povećanja produktivnosti rada, a raspodjela dohotka da se vrši isključivo na bazi postignutih poslovnih rezultata. Cijene usluga povećane su u prosjeku za 20 posto, iako je od strane nadležnih organa odobreno povećanje od 33 posto. Osnovna je namjera radne organizacije – da pronade načine da smanje troškova poslovanja (što je već i postignuto), što će rezultirati većim uspjehima u djelatnosti poduzeća. To je veoma pozitivno, jer je baš to onaj najpravilniji put kojim u reformi treba da ide jedna radna organizacija u postizavanju uspjeha i u krajnjem – povećavanju financijskog rezultata svoga poslovanja.

J. Č.

SINDIKALNA KONFERENCIJA »AUTOTRANSPORTA«

ZNATNO POVEĆAN PROMET

Ocenjujući godišnju konferenciju sindikalne podružnice šibenskog poduzeća »Autotransport«, koja je održana prošlog tjedna, može se reći da je bila jedna od najuspješnijih u posljednjih nekoliko godina. Prema onome što je izneseno konferencija je bila stvarni odraz stanja i postignutih rezultata radnog kolektiva u ovoj godini. Kvalitetan skok učinjen je ne samo u efikasnosti poslovnosti i uspješnjem djelovanju organa radničkog upravljanja nego i na planu međuljudskih odnosa u kolektivu.

Poduzeće »Autotransport« ostvarilo je u prvih devet mjeseci ove godine promet od 713 milijuna dinara ili za 13 posto više nego u istom razdoblju prošle godine. Time je devetmesečni plan u odnosu na godišnji ostvaren za oko 78 posto.

Troškovi poslovanja iznosili su devet posto i na konferenciji su iznijeti konkretni prijedlozi za njihovo daljnje smanjenje. Putnički saobraćaj povećan je za 20 posto, dok je teretni saobraćaj zbog objektivnih razloga zabilježio izvestan pad. Kolektiv je, više nego ikada dosad, učinio i ulaže znatne napore u modernizaciju saobraćaja i informativne službe koja je započela rezultate postigla u ovoj godini. Konstatirano je također da sadašnja autobusna stanica čini »usko grlo u saobraćaju, posebno u »špicu turističke sezone.«

Započene rezultate postigli je sindikalna podružnica u tumačenju novih privrednih mjera i njihovu efikasnjem sprovođenju u život, a naročito u rješavanju tekućih zadataka unutar ove radne organizacije. Nakon izvršene decentralizacije u sistemu samoupravljanja osjetio se kvalitetan skok, posebno u boljoj raspodjeli osobnih dohotaka, koji su u prosjeku povećani za 32 posto prema lanjskoj godini. Osobni dohotci polukvalificiranih radnika i osoblja sa nižom stručnom spremom porasli su za oko 40 posto. Osim toga, svijet

radnici i službenici u ovom kolektivu primili su ovih dana nagradu u jednomjesečnom iznosu.

U djelovanju ovog kolektiva bilo je i izvjesnih propusta koji su se očitovali u zakašnjanju na posao, zatim u nerедovitom održavanju vozog reda na prigradskim linijama, za što krivnja leži na veoma lošim putevima, naročito na onima koji od Šibenika vode u pravcu Danila i Zablaća. Zbog loših cesta poduzeće je primorano da velik dio sredstava troši u nabavku kuma i popravak svojih vozila. Zahvaljujući uloženom trudu vozačkoj i tehničkoj osoblji, u proteklom razdoblju nije došlo ni do kakvih havarija i nesreća, što je još jedan dokaz stručne spremnosti i prsebnosti vozača, te pojačane brije osoblja zaposlenog u radionicama.

Zbog kršenja radne discipline, kažnjen je izvestan broj osoba, ali je pri tom ukazano da je nedostajalo potrebno kriterij u ocjenjivanju svih prekršaja. Teški uvjeti rada i manjkavosti u hijienskoj tehničko-zaštitnoj službi izazvali su velik broj bolevanja i opravdanim izostanaka s posla. Za te svrhe poduzeće je u ovoj godini isplatio više od 3 milijuna dinara.

Sindikalna organizacija vodila je dosta brije za svoje oboljele drugove, za osiguranje zimnice i za doškolovanje kadra, a osobito velik napar je uložen na planu ekonomičnog poslovanja poduzeća. U okviru

poduzeća otvoren je mali restoran zatvorenog tipa u kojem radnici dobivaju topli obrok. Prema raspolaživim mogućnostima izvjesna sredstava su za fizički odgoj i rekreaciju radnika koji su formirali svoj rokometni klub.

Diskutanti su podvrgli kritici putničku i prometnu službu s obzirom na propuste po kojima je došlo u ovoj godini, ali ujedno i dali više smjelih pretpostavki za saniranje postojećeg stanja. Sve u svemu, godišnja konferencija sindikalne podružnice pružila je više korisnih prijedloga za buduću rad ovog kolektiva.

Na kraju konferencije izabran je novi upravni i nadzorni odbor, te delegati za konferenciju Općinskog sindikalnog vijeća. (ii)

PODACI ZA RAZMIŠLJANJE

ZALIHE SE POVEĆALE ZA 38,9 POSTO

Uz podatke o proizvodnji i produktivnosti obično se iznose i brojke koje govore o zalihami pojedinih proizvoda. I ti podaci mogu biti izvjesno mjerilo kad je riječ o poslovanju pojedine radne organizacije.

Uzmimo, na primjer, Tvornicu tankostijene opeke u Skradinu. U rubrici u kojoj ta organizacija bilježi proizvodnju i produktivnost stoji: proizvodnja se u prvih devet mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prešlo godine povećala za 9,6 posto, a produktivnost čak za 52,4 posto. Ti podaci, sami po sebi, znače povjerenje i trebalo bi, onalikog njima, očekivati da će šibenska komuna već uskoro skinuti s dnevnog reda taj da se nerentabilni objekt.

Međutim, ipak nije tako. Optimizam opada kad se procitaju brojke u rubrikou gdje se bilježe zalihe. A tu, na primjer, stoji da je prošle godine na kraju devet mjeseca na zalihamu 5.700 komada šuplje cigle normalnog formata. Na kraju istog mjeseca ove godine zalihe su se znatno povećale: u krugu tvornice leži 57.114 komada šuplje cigle. Sve u svemu, dolazi se do činjenice da su se zalihe u prvih devet mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine povećale za 617 posto. Eto, porasla je proizvodnja, porasla produktivnost, ali su porasle i zalihe. Sastavim uprošteno rečeno – ono što se proizvelo nije se uspjelo plasirati na tržiste. Razlozi za to su različiti, bilo da je u pitanju možda kvalitet, bilo da se radi o skupoj proizvodnji, prezasićenosti jugoslavenskog tržista ponudama ciglana širom zemlje, bilo da se radi o opadanju gradevinskih radova.

Interesantno je da su se povećale i zalihe u našim najvećim zalihami – zabilježiti ćemo da su se zalihe šibenskih industrijskih kolektiva u devet mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine povećale za 38,9 posto. (B)

Polemika - Polemika - Polemika O TORBARIMA - SUPROTNO

U lokalnim novinama, onima poput »Šibenskog lista« može se štošta reći i napisati, a da to ne izazove gotovo nikavu reakciju. Naša provincialna inercija, možda neki strah od javne riječi, ustajala baruština u kojoj se mriješti naša duhovna lijenosnost? Sve to, i možda još toliko – Razlog zacijelo ima mnogo. »Šibenski list«, istini za volju, u posljednje vrijeme pokaže tendenciju prisustva, značajnog društvenog angažmana, prekidanja sa prošlom, indiferentnom registracijom fakata i zauzimanjem određenog stava na nagnalašnim problemima, stvaranjem svoje, ipak još uvijek jako amorfne fizionomije. Ovakvo zaključivanje moglo bi se učiniti pogrešno i netočno, jer bi to sve moralno biti normalno za jedan takav tjednik kao što je »Šibenski list«. Na žalost, iškustva prošlih godišta demantirala su takva očekivanja. Od kuloarskih tračanja do javnih osuda od prije godinu dana, sve je to potvrdilo jajstvo ovakvog »Šibenskog lista«. I pojavio se novi, nudeći nova obecanja i nove nade. Priznajmo da smo možda i više očekivali, ali ostaje da se još nadamo. No, ipak treba mu i ovakvom, nakon onog »stare serije« kapu dolje.

Upravo te izražene tendencije stvaranja svoga vlastitog stava, tjeraju nas da iz broja u broj budemo što kritičniji. Upravo takvo rasploženje natjeralo me da polemiziram s direktorom poduzeća »Putnik« – Markom Baljkasom, tvrdeći da su njezine izjave u intervjuu iz prošlog broja »Šibenskog lista« neodgovorne i nekvalificirane, da umjesto informacije predstavljaju dezinformaciju. Naša stara narodna, gotovo olinjala »ispici pa reci« još jedanput doživjela svoju apoteozu u svojoj silini. Ili se čak možda blagijatorni. Ali samo čiji?

Priznati se mora da u tim ornamentalnim kompozicijama, tim našim dinarskim arabeskama ima i likovno manje vrijednih i manje lijepih motiva, ali studirajući ili skromnije provatrajući svakog ljeta te direktorove torbare vidio sam fenomenalnih kompozicija, motiva neponovljive ljepote i sklađa.

In ultima linea – mjeriti Baljkasovim aršinom znači mnogo više nego osuditi te »torbare« koji svojom turističkom pečaćicom priskrbljuju sebi kavk – takav probitak, pokušavajući svoj opor i težak život učiniti snošljivijim.

Na kraju bih još htio zapitati drugu Baljkasa: predstavlja li možda ona prodavaonica suvenira na gatu Krka, na raskrsću puta koji nikud ne vede, više originalnu tvořevinu od vlaških ornamenata?

Ili, šta bi rekao na tu njegovu ili ne znam čiju ishtrenu originalnost Juraj Dalmatinac videći kako se njegovi puti sa strašcu klesani pretvara u svjećnjake koje »inozemni turisti razgrabe?« Kao da sve što radimo mora biti samo sračunato na dobru deviznu produžinu.

Ili su možda više originalne one nemoguće minijature amfore, i tako dalje.

Mnogo toga bismo mogli počuti drugu direktoru Baljkasu. Odabirući iz mnoštva, evo mu ove poučne: Sutor, non ultra crepidam.

Sibe Baranović

Povoljno kretanje privrede

Prema informaciji koja je podnesena na sjednici Skupštine općine privredne organizacije na području kninske komune povoljno su poslovale za proteklih devet mjeseci ove godine, što znači da su se ipak radne organizacije uglavnom uspješno uključile u privredni reformi. Evo nekih primjera: kod »Zitoprera« ukupan prihod

SLABA KISA

U dva navrata tokom prošle sedmice pala je u Kninu i okolicu kiša, poslije dugotrajnoga sušnog perioda. Ali kiša je palo malo, i to nije ništa popravilo sušnu situaciju. Uz to, zupuhala je bura i osušila što je navlažni nejaka kiša. A osim toga, bura je izazvala osjetniji pad temperature. (AM)

Nadijevajući prodavačima fol-

U DRNIŠU JE IZGRAĐEN
OBJEKT ZA SMJEŠTAJ I
PRERADU POLJOPRIVRED-
NIH PROIZVODA

Smjelije u proizvodnji

Poljoprivredno industrijski kombinat »Petrovo polje« pušta u pogon svoj novi industrijski objekt za smještaj i preradu poljoprivrednih proizvoda. Ovaj objekt sa svoje dvije etaže ima površinu od 2800 četvornih metara, što ga čini jednim od najvećih objekata te vrste u Dalmaciji. Ima vrlo dobre komunikativne veze, na glavnoj je cesti Knin — Drniš — Šibenik i posjeduje svoj industrijski kolosijek. Snabdjeven je električnim dizalom i potrebnim suvremenim unutrašnjim transportom. Dobrom će dijelom objekt služiti za otkup i prirodu fermentaciju duhana vlastite kooperativne proizvodnje.

Puštanjem u rad ovog pogona, kombinat je došao u mogućnost da bolje smjesti svoje poljoprivredne proizvode i da smjelije ulazi u kooperativnu proizvodnju povrća. Jednim je

dijelom i prije objekt služio za preradu maraska, što će u buduće biti još više, jer se on nalazi u neposrednoj blizini vinarskog podruma ovog kombinata. Objekt je tako tehnički izведен da u određenim prilikama može služiti za potrebe materijalnih rezervi i u smještaj najojetljivije prehrambene robe, kao što je pšenica i slično. Oko objekta se malazi obradiva površina veličine 2 hektara, koja će služiti za rasadničku službu drniškog poljoprivrednog kombinat i oglednu proizvodnju duhana. Vrijednost objekta iznosi 95 milijuna dinara, što ga u odnosu na veliku površinu čini relativno jeftinim.

Pored tog objekta, poljoprivredno industrijski kombinat »Petrovo polje« u Drnišu ima u završnoj fazi još nekoliko objekata koje će pustiti u proizvodnju krajem ove godine. (c)

ZA DINAMIČNIJI RAZVOJ TURIZMA POTREBNI SU BOLJA ORGANIZACIJA I KADROVI

ŠTA SE PREDLAŽE ZA BOLJI TURIZAM?

Intenzivno investiranje u ugostiteljstvu, čini jednu od glavnih pratećih djelatnosti suvremenog turizma. Neoporno je da su posljednjih nekoliko godina učinjeni značajni napori u poboljšanju uvjeta za putovanje gostiju i povećanje prijevoznih kapaciteta. S dovršenjem Jadranske turističke ceste i brojnih priključaka do pojedinih turističkih mesta, kao što su Tijesno, Murter, Vodice, Primošten i Rogoznica, ta su se mjesto znatno aktivirala u razvijanju turističke privrede. Međutim, sve veći priliv domaćih i stranih turista izazvao je niz problema u saobraćaju. Ovdje se prvenstveno radi o pitanjima komuniciranja na trajektu Šibenik — Martinška, kao i o problemima vezanim za željeznički, pomorski i FTT saobraćaj. Iako je kapacitet u cestovnom saobraćaju znatno povećan, još uvek ne zadovljava u špicu turističke sezone. Na planu saobraćaja rješavala su se mnoga pitanja, posebno djejanje autobusne stanice i funkcionaliranje informativne službe. Mnogi nedostaci su s uspjehom otklonjeni zahvaljujući uloženim naporima svih odgovarajućih faktora. Izvjesni rezultati postignuti su i u modernizaciji željezničkog i PTT saobraćaja.

Na planu trgovine i snabdijevanja, uza sve uložene napore, bilo je slučajeva da su povremeno nedostajali neki neophodno potrebni prehrambeni artikli, a u izvjesnom broju mjesata koja su se tek počela turistički razvijati (Grebaštica, Žabrići, Jezera i Kaprije) nije bilo organiziranog snabdijevanja u najosnovnijim proizvodima svakodnevne potrošnje. Toga je nedostajalo i u komercijalnim kampovima i na izletišnim punktovima. Isto tako, ni radno vrijeme nije bilo uvek prilagođeno navikama i potrebama turista, a još više je nedostajalo organizirane ponude na kupalištima, uz izuzetak Jadrije, Martinške i Primoštena.

IZVJESNE MANJKAVOSTI U SAOBRACAJU I OPSKRBI

Poznato je da saobraćaj, uz

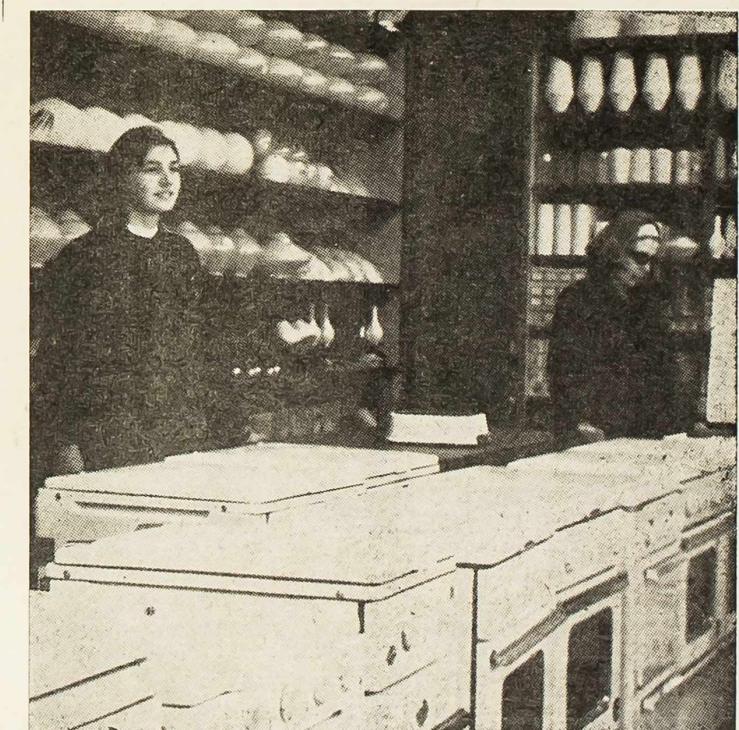
ugostiteljstvo, čini jednu od glavnih pratećih djelatnosti suvremenog turizma. Neoporno je da su posljednjih nekoliko godina učinjeni značajni napori u poboljšanju uvjeta za putovanje gostiju i povećanje prijevoznih kapaciteta. S dovršenjem Jadranske turističke ceste i brojnih priključaka do pojedinih turističkih mesta, kao što su Tijesno, Murter, Vodice, Primošten i Rogoznica, ta su se mjesto znatno aktivirala u razvijanju turističke privrede. Međutim, sve veći priliv domaćih i stranih turista izazvao je niz problema u saobraćaju. Ovdje se prvenstveno radi o pitanjima komuniciranja na trajektu Šibenik — Martinška, kao i o problemima vezanim za željeznički, pomorski i FTT saobraćaj. Iako je kapacitet u cestovnom saobraćaju znatno povećan, još uvek ne zadovljava u špicu turističke sezone. Na planu saobraćaja rješavala su se mnoga pitanja, posebno djejanje autobusne stanice i funkcionaliranje informativne službe. Mnogi nedostaci su s uspjehom otklonjeni zahvaljujući uloženim naporima svih odgovarajućih faktora. Izvjesni rezultati postignuti su i u modernizaciji željezničkog i PTT saobraćaja.

Sve intenzivnije razvoj turizma nameće informativnoj službi obimnije zadatke. Taj vid propagande zahtijeva maksimalno angažiranje svih turističkih faktora. Izvjesni rezultati postignuti su i u modernizaciji željezničkog i PTT saobraćaja.

Na planu trgovine i snabdijevanja, uza sve uložene napore, bilo je slučajeva da su povremeno nedostajali neki neophodno potrebni prehrambeni artikli, a u izvjesnom broju mjesata koja su se tek počela turistički razvijati (Grebaštica, Žabrići, Jezera i Kaprije) nije bilo organiziranog snabdijevanja u najosnovnijim proizvodima svakodnevne potrošnje. Toga je nedostajalo i u komercijalnim kampovima i na izletišnim punktovima. Isto tako, ni radno vrijeme nije bilo uvek prilagođeno navikama i potrebama turista, a još više je nedostajalo organizirane ponude na kupalištima, uz izuzetak Jadrije, Martinške i Primoštena.

KANALIZACIJA: PROBLEM BROJ JEDAN

Na uređenju komunalija i komunalnih službi postignut je najveći napredak. Izuzevši otok Kaprije, sva turistička mjesta, su elektrificirana, a radikalne mjeru poduzete su u poboljšanju vodoopskrbe i izgradnje vodovodne mreže. Dosta je učinjeno na uređenju parkova i plaža zahvaljujući turističkim društima koja su za te svrhe angažirala domaće stanovništvo. Izgradnja ugostiteljskih kapaciteta, odmarališta i objekata kućne radnosti nametnuli su odgovarajuće rješenje u odvozu

Da li je sve u redu?

ASORTIMAN I KVALITET

Na užem području grada, čini se, postoje sve neophodne prodavaonice u kojima bi trebalo da potrošačade svi ono što mu je potrebno, a da ne mora praviti nikakve suviše izlete u Split, Rijeku, ili čak u Zagreb — da bi nabavio neku robu.

Ovim smo napisom pokušali dati odgovor na pitanje: šta se u tom pogledu stvarno potrošaču pruža u Šibeniku?

Prvo, prodavaonice su pune raznovrsne robe, ali samo na prvi pogled; nedostaje upravo onoga što se najviše traži.

Drugo, za trgovinu se zna reći da ima »dobar nos«, ali se to za Šibensku ne može ustvrditi. Teško bi bilo najbrojiti čega sve nedostaje, jer bi spisak bio suviše dugacak. Fa ipak ćemo navesti neke primere. Dakako, prije toga treba naglasiti da se ne radi samo o prodavaonicama Šibenskih trgovinskih organizacija, već i o onima koje su direktni predstavnici poduzeća iz unutrašnjosti. Međutim, to u krajnjoj liniji nije ni važno.

Na jednom mjestu u Šibeniku prodavalo se plinske upaljače uz dvije ampolle plina, i to po cijeni od osam

tisuća i pet stotina dinara. Nastranu to što se upaljači »ravnji« veoma teško puni plinom, pa rezerve malo traju. Više, naime, začudjuće činjenica da se toga plina u limenim bočicama više nagnje u Šibeniku ne može dobiti, a niti će ga biti. U Zagrebu se, na primjer, može nabaviti. Svi oni koji su potrošili za taj luksus — zaista su bacili svoje pare.

Na drugom se mjestu vrši prodaja istrošenih električnih baterija, pa potrošači negoduju i reklamiraju, ali uglavnom bez rezultata. Tako ope ostaju prikraćeni.

Poznat je i slučaj s cigarettama »DIV», jer u mnogim kutijama ima ponekad više od polovine neupotrebljivih cigareta sa mnogo sitnih rupica na papiru. Ali se za to nitko ne uzne miruje.

Neki proizvodi industrije električnih aparatova u Šibeniku su već davno »kritični artikli«, iako, na primjer, u Splitu nikad ne nestaju iz trgovina. Ista je situacija i s nekim sitnijim rezervnim dijelovima za motorne vozila. »Kritični« je artikli i muška najljonska košulja s prugama, iako ih se, na primjer, može kupiti u Kninu!

Na užem području grada, čini se, postoje sve neophodne prodavaonice u kojima bi trebalo da potrošačade svi ono što mu je potrebno, a da ne mora praviti nikakve suviše izlete u Split, Rijeku, ili čak u Zagreb — da bi nabavio neku robu.

U Šibeniku ima suviše prodavaonica. Ima nekih artikala koji su iz trgovina nestali još prije nekoliko meseci, ali nikako da se ponovo pojavlje.

Ponekad je spasonosna formula za opravdavanje sadržana u već previše upotrebljivoj formulaciji o nedostatu sirovina ili reprodukcione materijala. Ali kako se onda na mnogim našim izložbama pojavljuju predmeti svakodnevne upotrebe, ukušni i kvalitetni, namijenjeni »širokoj potrošnji«? Kako jedan grad može u nečemu daleko više osku-

Polica sa knjigama

Ona zna sve: zna o tugama i o radosti ljudskog života. O njegovim tragedijama, o raznim pronalascima i o svemu za što svijet zna. Ona je pratilač i suučesnik života. Sa svojim knjigama ona laže i plae, smije se i ulazi u Policu sa knjigama je dio svijeta; zbirka najljepših i najvažnijih karika iz lanci koji je pun rde i svjetla. Polica sa knjigama je reljef življenja sa svim uživinama i udubinama.

Ona je lopov koji je ukrao komadić svega što posjeduje svijet.

RADMILA JOVANOVIĆ

Došljala se jesen
pokosila ljeto,
pokuca na vrata:
»Došla sam vam, eto!«
Priroda se mijenja,
grane ogoljele,
a ptice selice
odletjele, u toplice krajeve.
Šume su nam puste,
bez ptičjeg pjeva,
a sa tmurnog neba
qrmi i sijeva.

JESEN

GORDANA BOŠKOVIC

Vjetar

Noćas je vjetar istrećao iz svoga skloništa. Počeo je kidati grane i ljepe breze i cvititi tužnom i mračnom ulicom. Breza je plakala i molila ga da ne ranjava njenu djecu. Vjetar se nije obazirao na brezu i dalje je carevao ulicom. Dugo kroz noć čula se njegova pjesma puna boli i tuge. Kasnije, on je dugi i dugi cvilio za brezom koju je nemilosrdno pokidao.

NINA KAPELI

Mate Zlatoper:

Posjet
šibenskih
đaka
francuskim
kolegama
u Grenobleu

1.

Koloza 1964. u Grenobleu je boravila grupa od 40-tak Jugoslavena, Šibenčana. Među njima sam bio i ja. Ove smo godine obnovili naš posjet. Kao i prošle, tako je i ove godine naš boravak bio samo dio razmijene francuskih i jugoslavenskih đaka, nazvane »Changement Franco — Yougoslavie. Naša grupa stigla je dan prije mene. Kočnice škripe, vlak se zaustavlja. Kiša prestaje padati. Gle-

dam na sat, 1.30. Stižemo tačno. Pomalo neobično za mene Jugoslavena. Uzimam kofer i sa izvjesnom zabrinutošću upućujem se k izlazu. Da nije to...?

»Danielle! — vičem iz sve snage. Ipak je on. Moje putovanje do Grenoblea sada završava. Boravak od 20 dana u Francuskoj tek je preda mnom. Sjedamo u kolici i više se ne sjećam ničega. Umor me svaldava. Prepuštam se snovima, prepričan boravom da zavije sve minute dane i čitavu ovu prošlu godinu. Zaspal... zaboraviti... sva nadanja i iščekivanja, razočaranja i stremljenja. Zaboraviti onu žarku nadu da će se ponovo vratiti u Francusku, onu nadu, onu moru koja je stajala pod utpišnikom čitavu godinu. Pet dana pred polazak nisam znao da li putujem. Sada sam napokon ovdje. Sve brije su prošle. Živim samo da živim!

Prvi dan našeg boravka u Grenobleu osvanuo je vedar i sunčan. Kao da nas pozdravlja što smo ponovo u njegovoj sredini.

Vozimo se u Peugeot 405a dobro poznatim ulicama Grenoblea. Imam utisak da je sve ostalo kao i nekad. Ili se možda varav?

Grenoble se smatra središtem socijalističkih ideja u Francuskoj, te i ta činjenica podiže cijenu ovome gradu od preko 200 tisuća stanovnika. To je grad smješten na obali Isere, grad koji je spremjan da 1968. bude domaćin Zimskih olimpijskih igara. Danas se u Grenobleu ne mišuje. Iako je još rano, radovi su počeli. Tako je i veliki plato ispred najvećeg hotela u gradu »Park Hotel« pretvoren u ogromno parkiralište. Koliko je taj hotel značajan za grad, viđi se iz činjenice da noćenje iznosi 15 tisuća dinara! Ne, nije štamparska, a ni moja greška.

U posljednjih nekoliko godina rad novozgradenoga atomskog centra u Grenobleu odrazio se kako na čitav grad tako i na čitavu pokrajinu Dauphine. »Centre d'études nucleaires de Grenoble« (Nuklearni centar) jedan je od svega 3 »Commissariat à l'énergie atomique« (C. E. A.) u Francuskoj. To je centar koji zapošljava 1200 osoba. Dva su ogromna bazena u stalnom pogonu: Melusine

i Siloe. Ovoga potonjeg smatraju najjačim na svijetu u kategoriji reaktora »bazena s otvorenim srcem«, sa snagom od 15 MW.

Jedna od najvažnijih ustanova Grenoblea je Muzej, u kojem se nalaze najznačajnije tvorevine slikara još od stare francuske škole pa preko Rubensa, Davida, Delacroixa, Fantin-Latoura, Sisleya do daleko zanimljivijih majstora 20. vijeka kao što su Gauguin, Bonard, Renoir, Matisse, Picasso, Braque, Léger, Kupka i mnogi drugi. Ogromni zidovi ispunjeni platnima velikana slikarske umjetnosti ostaju nezaboravna uspomena i izvanredan doživljaj.

Grenoble je moderan grad zapadnog svijeta, grad koji vrv od automobila najzadnjih registracija, grad koji živi životom velegrada. Ipak jedno treba naglasiti kad se govori o tom životu, to je da on umire uveče. Rano se zatvaraju prozori i navlače zavjesu, u ulice, tokom dana pune svijetlosti, uveče su prazne i tako mučljive, upravo sablasne, kada se gleda prazan bulevar na čijem se pločniku ocravaju jedino svjetlosne reklame velikih modnih kuća. Izlozi prepuni robe kao da željno čekaju jutro da ponove ožive. Toko izvikane tinajdere Grenoblea ne upoznaje se tako lakko, te se počinje sumnjati u njihovo postojanje. Jutro kao da nam donosi nove brije: kako da racionalno potrošimo onih 100 franaka, a da svojima u familiji nešto donešemo? U najvećoj modnoj galeriji na tri kata »Nouvelles Galeries« srećemo se svakodnevno mi Jugoslaveni. Izgleda nam kao da li cijeli svijet naš!

Jos dva dana dijele nas od polaska na Azurnu obalu. Danas idemo u Voiron, grad od 17 tisuća stanovnika, koji je smješten pred samim Alpama od Šartresa. To je grad koji je 1963. dobio nagradu za regionalnu ekspanziju. Frimanje kod gradonačelnika donosi trajno prijateljstvo između Voirona i Šibenika, kao i njihovu težnju za razmjenu s našim gradom iduće godine. O samom Voironu ne može se mnogo pričati. Mali grad s velikim ambicijama. Grad sutrašnjice.

Na povratak u Grenoble zaustavljamo se u manastiru Chartreuse, gdje očevi manastira proizvode liker Chartreuse, koji je u svijetu poznat po svojoj jedinstvenosti. Proizvode se svega dvije vrste, i to žuti od 43% i zeleni od 55% alkohola. Poslije obilaska podruma, koji je prepun bačvama i nakon gledanja filma o stvaranju tog rariteta, koristimo pravo da kao posjetioc ove, nazovimo je, tvornice dobijemo malo toga jako pića. Da li to vraća snau u naša umorna tijela pri povratku u Grenoble, ne znam, ali sva kako pjesma odzvanja jače nego na polasku.

PLAMEN

V OSNOVNA ŠKOLA

Vijuga se staza,
klati se i dršće
ko cvjeti ispred mraza.
Planti žutim sjajem,
ko sunčeve zrake
kad se probijaju kroz granje.
Ponekad mirno stoji s prijetnjom
ko vitič jablan
pred malim puteljkom.
Vijuga se kao zmija,
poput plava Nila,
a treperi kao zvjezda
u noći tamnoj.

JADRANKA ŠPADINA

Literarni mozaik

Jesen i more

Valovi grle obalu i povlače se prema pučini, da bi se opet vratili žalu još većom snagom, još snažnijim zamahom. Nedaleko od obale sjedi u čamčiću ribar i gleda smrknuto more. Neće li se to lagano talasanje pretvoriti u hordu valova, koji će malu jedrilicu povući u svoje dubine? Neće li se tih radost mora pretvoriti u oluju? I, nošena jesenjim vjetrom, brodica nestaje. Da! More je najsilnije u jeseni. Kad se njegova snaga udruži sa stihom vjetra i ponosni čvrsti brodovi dršću. Snaga čovjeka nije dorasta toj snazi.

MIRJANA BOGDANOVIC

PILE

Jedno pile maleno
bilo posve šareno.
Čeprkalo po strništu,
po dvorištu i dubrištu.
Našlo jedno zrno prosa
i to mu je bilo dosta.

NEVEN ELEZOVIĆ

Zalazak sunca

Počeo se hvatati prvi sumrak. Užarena sunčana kugla nestajala je na zapadu. Šut' o sam, općaran ljepotama neba. Bilo je crveno kao da se po njemu prolila krv iz zlatnog peharja koji je stajao na ivici oblaka. Crvena kugla je tajanstveno nestala iza brda.

Sivi plasti prevečerja uskoro je obavio cijelu dolinu.

NENAD BELIĆ

KIŠA U MOJOJ ULICI

Stojim na prozoru i čekam
da li će doći.
Prazni i pusti su ovi dani
bez nje.
— Gle, dolazi!
Gledam je u krošnjama drveća
i slušam njenu pjesmu.
Mutna bujica vode
promiće dragom ulicom,
plete mrežu čutanja,
nosi radost
u svom zaigrljaju.
Gromovi koji se prolamaju
poput krikova djece
donijet će proljeće mojoj ulici.

LORENA BARANOVIC

4.

Ogromna moć knezova Bribirske, koji su vladali čitavom Hrvatskom i dalmatinskim gradovima, nije mirovno gledala Veneciju. Ona je odmah poslije smrti Pavla I Šubića, za vrijeme njegova sina i naslijednika Mladen II, započela akciju s krajnjim ciljem da zavlađa našom obalom i gradovima. Toj namjeri i ciljevima Venecije išao je u korist općeg otpora hrvatskih feudalaca protiv prevlasti Bribirske knezova u Hrvatskoj, kao i težnje centralne kraljevske vlasti Anžuvinaca da skrše vladavinu feudalne oligarhije i partikularizma u Hrvatskoj, koja je za vrijeme Arpadovića potpuno prevladala. Početna prikrivena akcija Venecije protiv Mladena II prvo je dovela do rezultata u Trogiru, gdje je još bio jak romanski etnički elemenat. Trogir se pobuni i progna Mladenova požurnika, kneza Marina. Istovremeno se u Šibeniku organizira zavjera protiv Mladena II. Vjerojatno su joj uzpletanje Venecije na čelu bila braća Kosa, Saracen, Mihajlo i Ilija iz ugledne Šibenske obitelji Ilijića. Kosa je bio načelnik (potestat) Šibenika, a Saracen vrlo povjerenja bavio lješnicu i bez uspjeha je diplomatskim putem pokušao odvratiti

SUKOB ŠIBENIKA S BRIBIRCIMA

prirodnom srušen je samostan Sv. Frane, koji se nalazio jugo-istočno od današnjeg perivoja, a franjevcu se presele unutar gradskih zidina i uskoro sagradile novi samostan i crkvu na mjestu na kojem se danas nalazi). Za gradskog načelnika bio je izabran ljuti neprijatelj bana Mladen, krbavski knez Budislav Kurjaković. Uspostavljene su bile i veze s Mlečanima radi osiguranja i dobivanja pomoći. Ljeti 1319. godine stigao je s vojskom pod zidine Šibenika njegov gospodar, hrvatski ban Mladen II Bribirski, tražeći da se grad preda. Svejsem što ih čekači koji bi se branili u cilj ostvarili. Šibenčani odbiju, braneci se sa svojih zidina i kula. Mladen sa vojskom nije preostalo ništa drugo nego da pustoši velike ekonomiske štete.

U razdoblju od 1319. do 1322. godine Mladen je poduzeo još tri napada na Šibenik. Pod zidinama je u svrhu zastrašivanja pozbio tri brata Ilijica i bez uspjeha je diplomatskim putem pokušao odvratiti

PISE PROF. SLAVO GRUBIŠIĆ

Trogiru i Šibeniku, prijetile... i da bi se isti gradovi učvrstili jedinstvom mješanja i volje, te da bi se jakašču osnažili protiv svih neprijatelja i prictivnika koji su ih namjeravali potlačiti... sklopise medusobno niže napisani savez, jedinstvo, udruženje, uniju i ligu...» Tako glasi početni tekst ugovora iz izmjeru i obrambenom savezu između Šibenika i Trogira. U ugovoru se odlučuje da prije svega se mrižnje, razdori, napadi i sporovi između oba grada prestanu. Neprijatelj jednog grada je neprijatelj drugoga. Napadne li tko jedan grad, drugi je dužan priskočiti mu u pomoći. Osoba koja obitava u jednom gradu, a neprijatelj je drugoga, imade se u roku od tri dana istjerati s područja grada i kotača. Stanovnici jednoga grada i kotara tretirati će se u drugome kao stanovnici covača. Grad koji se ne bude pridržavao gornjih odredaba, platiti će kaznu od 50.000 mletačkih malih lira. Tako povezan s Trogirom, Šibenik je nastavio da pruža otpor Mladenu II.

Kada se učinilo da ni savez s Trogirom nije dovoljna garancija za obranu od Mladena II i za očuvanje gradskih sloboda, Šibenik je, vjerojatno u sporazumu i istovremeno s Trogirom, odlučio da se stavi pod zaštitu Venecije. Gradski konzul Bogdan Desinić u ime Šibenika i njegova područja zaključio je 1. III 1322. u duždevoj palači u Veneciji ugovor o stavljanju Šibenika pod okrilje mletačke vlasti. U tom su aktu precizno određeni uvjeti pod kojima naš grad prima mletački protektorat: Šibenik će primiti mletačkog kneza. On, međutim, neće vladati sam, već uz učešće tri domaća suca i tri savjetnika i uz obavezu da poštiva stare gradske običaje i statute i da se očuvaju prava ugarsko-hrvatskog kralja. Taj ugovor, koji je predstavnik Šibenika Bogdan Desinić zaključio u Veneciji s duždom Ivanom Superancijem, bio je 15. III 1322. godine primljen i potvrđen od Velikog vijeća u Šibeniku. Tom prigodom se opet izričito naglašava da se mletačka vlast priznaje... bez povrede časti i prava gospodina kralja Ugarske, koja ima ili treba da ima u rečenoj zemlji...». Tako je Šibenik, teško ugrožen od Mladena II Bribirske i pritisnut opasnim prilikama u tadašnjoj Hrvatskoj rastreljanim samovoljom i medusobnim sukobima moćnih feudalnih porodica, na žalost, našao zaštitu kod starog, tradicionalnog neprijatelja hrvatske države – Venecije.

Ova prva mletačka vladavina u Šibeniku trajat će 36 godina, odnosno do 1358. godine. Ona je pružila Šibeniku izvjesnu zaštitu od hrvatskih velikaša u zaledu, ali je ipak sužavala njegovu autonomiju i slobode, te utirala put za buduću, novu i trajniju vladavinu »Republike Svetoga Marka«.

Iste, 1322. godine, hrvatski ban Mladen II našao se u bezizlaznom položaju. Sve se protiv njega okrenulo. Čitava koalicija sastavljena od hrvatskih feudalaca, podržavana od Mlečana i hrvatsko-ugarskog kralja Karla Roberta, uputila se na njega. Poslije poraza kojeg je doživio kod Blizne, kralj ga je odveo u Ugarsku, gdje je i umro. Bio je to teški udar moći Bribirske knezova. Otada prestaje njihova dominacija u Hrvatskoj. U tome je, kao što smo vidjeli, odigrao svoju ulogu i na Šibeniku.

Bribir - u povodu ovogodišnjih arheoloških istraživanja

Specifičan oblik Glavice i njezin dominantni položaj u odnosu na okolini teren veoma su rano pravili pažnju stručnjaka. Njihova nagadanjena da je tu odavno postojao život — opravdali su brojni tragovi arhitekture i ulomci stinog materijala iz različitih vremenskih razdoblja, koje su pri obilasku zatekli. Prvi zahvat izveo je početkom ovog stoljeća pionir hrvatske arheologije fra. Lujo Marun, ali nije radovi nisu bili posebnijih razmjera.

Poslije oslobođenja postoji više pokusaja da se opećne sa sistematskim istraživanjem Glavice i u tom smislu održan je i napisan iscrpan referat o njezinu izuzetnom historijsko-arheološkom značaju. Uprava Instituta za nacionalnu arheologiju iz Splita, inače nosilac ove inicijative, pristupa 1959. godine istraživanju unutar zidova današnje pravoslavne crkve Sv. Ačima i Ane, koja se sa okolinom grobljem nalazi na centralnom dijelu Glavice. Do te odluke došlo je na obavijest od strane crkvenih vlasti, da namjeravaju dotadašnji pod zamjeniti novim, betonskim. Tom prilikom otkrivena je u priličnoj dubini apsida i ostaci pločnika starije građevine, a poređ toga nadjeni su fragmenti kamenog namještaja ukrašeni pleternim ornamentom, te jedan ulomak natpisa. To je bilo veoma značajno otkriće i ujedno dokaz da je ovaj lokalitet zaslužio punu pažnju, te da više ne bi trebalo odgadati jedan sistematski zahvat. Iduće godine odobrena su sredstva i započeti radovi, koji se od tada redovito nastavljuju.

Kao što sam u prvom dijelu napisao spomenuo, život je na platou Glavice kontinuirao kroz vjekove, pa je stoga potrebno posebno paziti pri određivanju vremenske pripadnosti i međusobnoj odnosu otkrivenih građevina. Naime, neke od njih su bile preuređivane za nove potrebe, a neke su na bilo koji način stradale, da bi na njihovim ruševinama nastale nove.

U predjelu »Dol« nad prehistorijskim slojevima otkriveni su ostaci jedne prostrane rimske zgrade. Među urušenim materijalom nadjeni su komadi žbuke sa tragovima fresaka, na kojima su u raznim bojama bili prikazani motivi iz biljnog i životinjskog svijeta. U sklopu ovog objekta nalazila se i vrlo dobro očuvana piščina (rezervoar za vodu), koja je otkrivena pri istraživanju prostora unutar crkve, podignute u srednjem vijeku na njegovim ruševinama.

Osim arhitektonskih preostataka nadeno je dosta potpunih i fragmentarnih kamenih spomenika, naročito epigrafskog karaktera, kao i mnoštvo stinog materijala među kojim su najbrojniji ulomci keramičkih posuda od najgrublje do najfinije izrade.

Srednjovjekovni Bribir često se spominje u dokumentima, što je i logično ako se prisjetimo njegova značaja u razvoju historijskih događaja. Tako se na platou Glavice, govori o sedam crkava, od kojih su do danas otkrivene četiri. Tri su detaljno ispitane, a četvrta samo djelomično, jer se nalazi pod današnjom crkvom Sv. Ačima i Ane.

Frovi je, još prigodom kratkotrajnih radova u početku ovog stoljeća, otkrivena mala crkvica koja se nalazi iznad zapadnog ulaza unutar gradskih zidina. Sačuvana je samo u temeljima, a u toku sadašnjih radova je konzervirana, kao i ostali definativno istraženi objekti.

Zatim je, kao što sam već spomenuo, istraživanjem unutar današnje pravoslavne crkve u priličnoj dubini otkrivena apsida i ostatak pločnika starije građevine. Na osnovu izvještajne elemenata utvrđeno je da tu treba očekivati još dvije apside, koje su zajedno sa otkrivenom formirale začelje prostrane trobrodne bazilike.

Počeci radova na »Dolu« iznijeli su na vidjelo ostatke treće crkve, koja je od svih do sada otkrivena, najbolje očuvana, a nastala je nad

kamenama, a širina im na mjestima iznosi i preko tri metra. Na dijelovima koji su do sada istraženi pronađena su dva Šira ulaza, jedan na istočnoj, a drugi na zapadnoj strani i jedino je kroz njih bio moguć normalan pristup unutar gradskih zidina. Zapadni ulaz mnogo je bolje očuvan, a nastao je na mjestu gdje funkciju bedema preuzeo strma latica. Unutar zidina, nedaleko od ulaza, izdubli su kotaci rimskih kola dva zlijebja u žicu kamenu, tzv. »spurilla«.

Brojni tragovi arhitekture otkriveni su i na tijemenu Glavice, odnosno u centru naselja. Tu je kulturni sloj veoma tanak i ubrzo se pojavit će latica, koja je i sama bila podešavana prema potrebama gradnje. Raspored i međusobni odnos otkrivenih gradnjičkih objekata i njegove okolne nadene su veliki broj ornamentiranih arhitektonskih ulomaka. Pored toga, u prostoru crkve i samostana, kao i u užoj okolini otkriven je veći broj grobova, od kojih je dobar dio bio pokriven velikim monolitnim pločama.

sjevernim dijelom porušene rimske zgrade. Začelje joj završava uglatom apsidom, a sa sjeverne se strane uz nju prislana prostrani samostanski kompleks. Uz sjeverni i južni zid crkve dižu se zidani potporni stupovi kontrafora, koji su nastali u vrijeme kad je crkva izquibila svoju prvočinu i njen prostor bio upotrijebljena u neke druge svrhe. To se bez sumnje dogodilo u doba turskog vladanja Glavicom. Prilikom istraživanja ovog objekta i njegove okolne nadene su veliki broj ornamentiranih arhitektonskih ulomaka. Pored toga, u prostoru crkve i samostana, kao i u užoj okolini otkriven je veći broj grobova, od kojih je dobar dio bio pokriven velikim monolitnim pločama.

bogato obdaruje. U burna vremena sve ono što se iz ove crkve dalo spasi preneseno je u samostan franciscan-konventualaca u Šibeniku, gdje se i danas čuva.

Cetvrtu crkvu je građevina manjih dimenzija, a otkrivena je uz južni zid današnje seoske groblje. I oko nje su pronađeni grobovi, od kojih neko je znatno dublje od ostalih, pa su oni vjerojatno bili u vezi sa starom crkvom, otkrivenom pod pločnicom današnje.

Osim spomenutih grobova vezanih uz crkvu, pronađene su i dvije nekropole izvan bedema. Jedna je otkrivena prilikom trasiranja puta koji se penje uz istočnu stranu Glavice, sa mnogim prilozima u grobovima, a druga na suprotnoj strani prilikom istraživanja prostora pred zapadnim

Pogled na konzerviranu starohrvatsku nekropolu i dio zapadnih zidina s ulazom.

Pretpostavlja se da je ovo u dokumentima često put spomenuta crkva Sv. Marije, koju su mnogi Bribirski knezovi obojato darivali i u njoj pokapali svoje posljednje ostatre. Tako Pavao II u svojoj oporuci zahtijeva da se njegovo tijelo... sahrani u Bribiru, u crkvi Sv. Marije, u grobnici gdje počiva otac moj i sinovi moji... i istom prilikom crkvu

ulazom. Ova posljednja je nakon istraživanja sačuvana, pa je to prva konzervirana starohrvatska nekropola kod nas, jer su iz objektivnih razloga do sada sve bile ponovo zatravljene.

Nadalje, istraživanja na Glavici donose nove, veoma vrijedne podatke našoj arheološkoj nauci, jer se tu prvi put istražuje jedno srednjovjekovno naselje.

Historijski spomenici

Crkva Sv. Grgura jedna je od najstarijih u Šibeniku. Ne zna se kad je sagradena, ali je postojala vjerojatno već u 13. stoljeću. To se može zaključiti po nekim drugim izvorima. Na sjeveroistočnoj strani te crkve nalazi se jedna kuća koja svakako spada među najstarije u Šibeniku i u kojoj je nekada stanovao plavan crkve (pazatelj). Kuća ima na svom dekratiku gotski natpis — »MCCC VIII, dana XI, mjeseca augusta«.

Pred glavnim vratima crkve nalazi se mali prekriven atrij, kakav nema ni jedna šibenska crkva osim Sv. Ane. Čini se da je ovdje nekada bio oltar.

Ova je crkva, kao i mnoge druge građevine, stradala 1663. godine — kada je grom udario u barutaru tvrdave Sv. Mihovila i prouzrokovao snažnu eksploziju i požar.

Crkva je nakon toga bila popravljena. Na njoj se nalazi nekoliko simbola, među kojima i grb bratovštine Sv. Jakova (lik sv. Mihovila sa stjepom) koji simbolizira putovanje hodčasnika.

Inače, od ove stare crkve u Ulici Jurja Dalmatinca, koja se nalazi nasuprot kući u kojoj je stanovao poznati majstor — graditelj, danas su ostali samo zidovi.

Posljednja zданja, već iz kasnijeg srednjeg vijeka, predstavljaju ostaci turske kule kružnog oblike i u pričnoj visini očuvan zid fortifikacije iz mletačkog doba, unutar kojeg se našla i spomenuta kula.

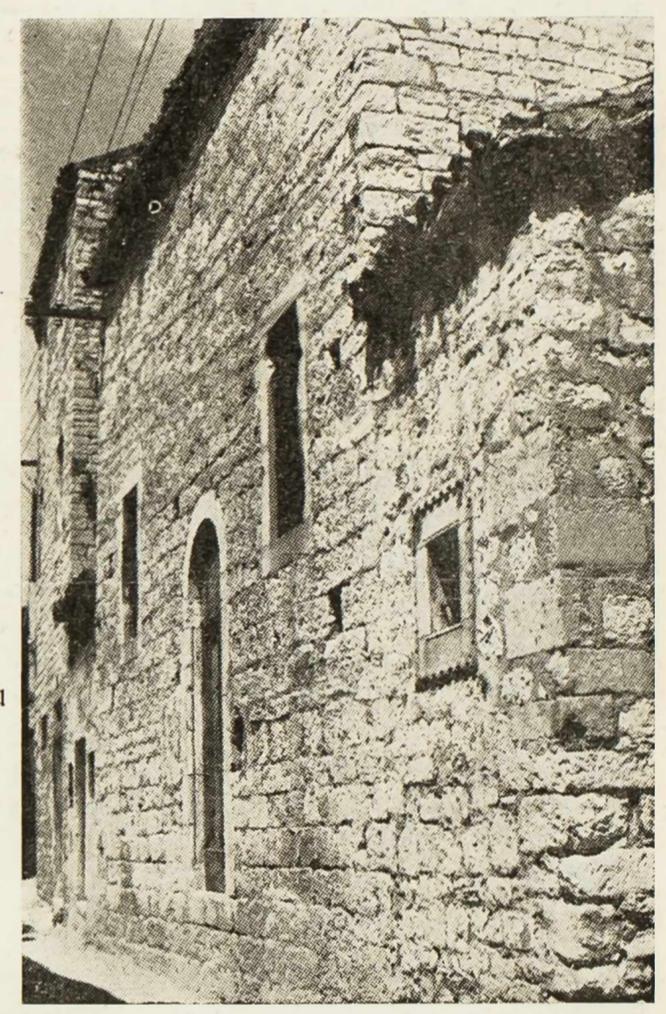
Cetvrtu crkvu je građevina manjih dimenzija, a otkrivena je uz južni zid današnje seoske groblje. I oko nje su pronađeni grobovi, od kojih neko je znatno dublje od ostalih, pa su oni vjerojatno bili u vezi sa starom crkvom, otkrivenom pod pločnicom današnje.

Osim spomenutih grobova vezanih uz crkvu, pronađene su i dvije nekropole izvan bedema. Jedna je otkrivena prilikom trasiranja puta koji se penje uz istočnu stranu Glavice, sa mnogim prilozima u grobovima, a druga na suprotnoj strani prilikom istraživanja prostora pred zapadnim

puta. U toku radova uklonjen je urušeni materijal, koji je svojom masom zaklanjan bedemu, pa su se oni pojavili čisti u dužini od četredesetak metara. U potrazi sa tačnim mjestom, na kojem se sa istočne strane ulazio u grad, prebačena je trasa puta u predjelu gdje je bila izvedena okuha i posao je urođeno plođom. Paralelno s tim radovima prišlo je i konzerviranju otkrivenog dijela bedema na taj način — da su urušeni blokovi podignuti na zid i učvršćeni malternom vezom.

Svim dosadašnjim zahvatima, koje sam u ovom napisu spomenuo, istražen je samo manji dio ovoga kompleksnog i veoma značajnog lokaliteta, pa će biti potrebno još dosta vremena, nastojanja i, naravno, materijalne potpore da se radi o privredu kraj. A kada Bribirska Glavica bude do kraja istražena i stručno obrađena, nađeni materijal izložen u prikladnoj zbirci i otkrivene građevine prezentirane nakon završenih konzervatorskih radova, ona će bez sumnje predstavljati jedan od najinteresantnijih arheoloških objekata u našoj zemlji.

Zlatko Gunjača

Crkva Sv. Grgura, jedna od najstarijih u Šibeniku

Tvornica o kojoj se govori da je najuzornija

Ovaj natpis o tvornici na Šubićevcu počinjemo donekle neuobičajeno, jednom primjedbom koju je na godišnjoj skupštini sindikalne organizacije »Jadranske« iznio drug Branko Pudar, a glasi: »Za vrijeđanje koristištenja kolektivnog godišnjeg odmora slušali ste, a i čitali u novinama — da se nećemo moći uključiti u privrednu reformu i da ćemo otpuštit radnike, ali smo vam mi na sastanku rekli da otpuštanja neće biti...«

Zašto je ta vijest iz novina uzbudila kolektiv »Jadranske« već prvih dana po povratku s godišnjeg odmora? Najprije rečeno: zbog toga što se prije reforme predviđalo da će sve teškalne tvornice biti pogodene novim uvjetima privredivanja. Međutim, kolektiv »Jadranske« je znao gdje je i vjerojato je najviše u sebe, pa se predviđanje o »slabom položaju« i o »otpuštanju radnika« nije obistinilo. No, da bi našim čtaocima bila »Jadranska«, štorno riječ, jasna, poči ćemo iz početka.

STARE SU NEDAĆE »PUKLE«

Nije tome davno da su osobna primjedba radnika u »Jadranskoj« bila na donjoj ljestvici primanja u našoj komuni. Fluktuacija radnika bila je izrazito velika (npr. u prošloj je godini iz kolektiva otišao 81 radnik, a primljeno ih je 122), što je uvjetovano da se postižu slabi rezultati u radu. Bolovanje je bilo gotovo enormno i iznosilo je 12 posta, pa je i njega trebalo svesti u okvire grane i prosjeka (danas ono iznosi 5,5 posta).

Prvo, kooperirali su se sa tvornicom u Dugoj Resi. Šta je to značilo, neka sam kažu. Evo. Na godišnjoj skupštini izvještaj je podnijela Jadranska, a u njemu piše i ovo: »Danas, nakon dvije godine intenzivnog rada u rješavanju najvažnijih problema i dolaskom nove privredne reforme — bilježimo i rezultate...« Iz diskusije druga Branka Pudara zapisali smo: »Mi smo se već prije tri godine integrirali s pamučnom industrijom u Dugoj Resi. Iako su u početku pojedinci sa sumnjom gledali na tu kooperaciju, sada svi vide da nam je tvornica u Dugoj Resi dobar i pošten partner, iako ne treba misliti da će nam ona uzimati robu koja nije dobro kvaliteta. Taj odnos treba i dalje produljivati, ali kvalitetom naših proizvoda. Zato bi trebalo ići na još užu specijalizaciju

umjesto sadašnjih 14 proizvoda...« Ono što su o kooperaciji rekli i drugi radnici, mislim da nije potrebno istaći, jer o tome najbolje govore njihovi rezultati rada i današnje stanje.

REKONSTRUKCIJOM KA BOLJOJ PROIZVODNJI

Drugu značajno pitanje bila je rekonstrukcija. Dok je i to riješeno, potvrđuju podaci o nabavi novih strojeva: pored nabrojenih, nabavljeno je i 40 automatskih tkalačkih stanova. Ukupne investicije u nove strojeve i izmjene električne instalacije iznose su 34.322.000 dinara. Ali, i dalje je to samo jedan manji dio strojnjog parka »Jadranske«, a to znači da su stari strojevi i u potpunosti uklonjeni i ohrabruje u tom kolektivu je — da se i 50-godišnji stari strojevi koriste sa 70 posto kapaciteta, a što drugi ne postižu ni na novim automatskim strojevima.

Zato je odlučeno da se s njima još razgovara, da im se predoči šteta koju nanose sebi i kolektivu, ti da im se kaže da zauzimaju kapacitete koji se ne koriste u potpunosti. Šta takav oblik rada donosi, pokazat ćemo na slijedećim činjenicama.

KOLIKO TKO URADI — ONOLIKO I DOBIJE

Jude smo obaviješteni da su dvije radnica (tkalje), koje rade u istoj smjeni, sa sličnim strojevima i u jednakom vremenu — primile za linstopad nejednake plaće, i to čak za 26.000 razlike, ili — dvije su primile po 24.000, a dvije po 50.000 dinara. Ispršano nam je i to — da se svaki radnik ovog kolektiva bori za svaki radni minut, a kad, poslije dužeg vremena, uvidi da zaostaje, da ne može — napušta radnu organizaciju sam. Dakako, veoma zanimljivo, jer na slični primjer nismo našli ni

u jednom našem kolektivu. Šta tako uzbrija za svaki radni minut i otkucaj? praktično znači u »Jadranskoj«, ilustrirat ćemo primjerom osobnih dohodaka: prosjek primanja u prošloj godini iznosio je 25.500 dinara, a u 9 mjeseci ove godine — 36.712 dinara (dakle, za više od 11.000 dinara). Razgranamo li to po mjesecima, vidjet ćemo kako su osobni dohodci u ovoj godini rasli: za prvi pet mjeseci prosjek je bio 34.560 dinara, za lipanj — 37.596 dinara, za srpanj — 41.136, za kolovoz — 41.926 i za rujan — 44.662 dinara (dakle, od svibnja do rujna osobni dohodci su porasli više od 10 tisuća dinara!).

Tako je »Jadranska« — zahvaljujući i sistemu nagradjivanja — povećala proizvodnju i produktivnost.

A EVO ŠTA SAMI RADNICI KAŽU

Da dalje ne nabrajamo uspjeh, bilo to u radničkim sportskim igrama, predavanjima na internoj tribini, u odnosima, u potpunom srednjem broju administrativnog osoblja ili nečem drugom, vratit ćemo se trenutak na godišnju skupštinu i citirati nekoliko diskusija.

Ivan Karelja: »Nekoliko strojeva — automata u blizini klimo-uredaja prilično je prljavo, a nemoguće ih je očistiti. Mislim da ne bismo mnogo izquibili kad bismo ih isključili i generalno očistili...«

Milena Juras: »Predviđo koje smo dobili je slab, a i snaovlja je u kvaru, pa mislim da nisu radnice krije što često dolazi do grešaka, nego je upravo krit kvalitet prediva.«

Rudar - Šibenik 3:6 (2:5)

Igralište »Rudara« u Siveriću. Vrijeme oblačno, tih. Teren bez trave ali ravan. Gledalaca oko 400. Sudac Kolega (Zadar). Strijelci: trave ali ravan. Gledalaca oko 400. Sudac Kolega (Zadar). Strijelci: Mrden u 16. i 25 (11m) i R. Šikić u 53. m'nuti za Rudar, a Stanišić u 2. 21. i 35, te Relić u 12. i 37. i Žepina u 80. m'nuti za Šibenik.

RUDAR: D. Šikić (Lukavac), J. Šikić (Firm), Ramlija II, Lojić, Novaković, Ramljak I, A. Šikić, R. Šikić, Odak, Mrden, Sl. Tomic.

ŠIBENIK: Višić, Marenčić, Grgić, Žepina, Miljević, Stošić, Bakmaz, Relić, Stanišić, Marinić, Živković (Ninčić).

Dok je ova utakmica za Šibenik predstavljala tek laku formalnost, za Rudar je ona značila težak zadatak, ali i priznanje što se plasirao među osam posljednjih ekipa iz Dalmacije koje su preostale da se takmiče za pehar maršala Tita. U tom se stilu i odvijao susret, u kojem Rudar ni u jednom trenutku nije igrao podredenu ulogu.

Odmah kada se krenulo sa sredine igrališta Mrden je vrlo dobro centrirano loptu skrenuo glavom samo za koji centimetar pored lijeve grede. U protivnapadu, iz slobodnog udarca sa 20 metara, više zbog nesmotrenosti obrane domaćih nego jačine udarca, Stanišić je postigao prvi zgoditak.

Rudar se ne predaje. Njegova navala propušta dvije sanse koje su obećavale promjenu rezultata. U 10. m'nuti R. Šikić tuče glavom u lijevu stranu golja, a Višić u padu tek krajnjim naporom spasava svoja vrata. Žepina je dobro poslužio Reliću, pa njemu u 12. m'nuti igre nije bilo teško da po zemlji pošalje loptu u desni ugao.

SPORTSKI SUSRETI SIBENIK — DRNIŠ

U povodu 21-godišnjice oslobođenja Drniša Općinsko sindikalno vijeće u Drnišu organiziralo je prošle nedjelje sportske susrete drniških i šibenskih članova sindikata. Oni su se takmičili u šahu, streljaštvu, stolnom tenisu i nogometu. Uspjehniji su bili gosti iz Šibenika, koji su pobijedili u dvije discipline, dok su domaći bili pobijednici u jednoj, a jedan se susret savršio bez pobijednika.

Postignuti su ovi rezultati: Šah — 4:1 za Šibenik, stolni tenis 5:4 za Drniš, u streljaštvu su Šibenčani bili bolji za 10 poena, a susret u nogometu završio se bez poraženih 2:2 (0:0). Na takmičenju je vladala uzorna disciplina i prava sportska borba. (c)

PROSLAVA 30-GODIŠNICE SPLITSKE »NADE«

Prošle subote i nedjelje u Splitu je održan nogometni turnir u okviru proslave 30-godišnjice postojanja sportskog društva »Nada«. Na tom su turniru sudjelovali: »Hajduk«, »Šibenik«, »Split« i slavljenik »Nada«. Prvo mjesto osvojili su nogometari »Hajduka«, koji su u finalnoj utakmici pobijedili »Šibenik«. Treće mjesto osvojio je »Split«, dok je »Nada« poslijednja.

Prvog dana turnira »Šibenik« je u predigrig porazio »Nade« s rezultatom od 5:1. »Hajduk« je teškom mukom savladao domaćeg drugoligaša »Splita« sa 2:0.

HAJDUK — SIBENIK 2:0 (1:0)

To je bila dosta dobra utakmica. Obje su ekipe igrale brzo i četiri tisuće gledalaca zadovoljno je napustilo stadion podno Plinare. »Hajduk« je u prvom dijelu imao nešto više od igre, dok su Šibenčani bili bolji u drugom poluvremenu. Navala »Šibenika« je i ovog puta pokazala da je neprecizna. Naročito neprecizan bio je Stanišić, koji

to je jedina greška dobrog suca Kolega. Prije odlaska na odmor Relić je još jedanput zatresao mrežu Lukavca, koji je poslije rezultata 1:3 zamijenio D. Šikića.

U drugom poluvremenu postignuta su samo dva gola, sa svake strane po jedan, što najbolje ilustrira tempo igre. Prvo je R. Šikić iskoristio neopreznost gostujuće obrane, a kao posljednji u listu strijelaca upisao se Žepina u 80. m'nuti.

Igra je bila fer. Kod Rudara zasluguju se istaknuto Lojić, A. Šikić i Mrden, a kod Šibenika su svi igrali s pola snage i bez posebnog žara i poleta, što je i razumljivo.

Sudac Kolega iz Zadra, osim što je priznao četvrti zgoditak iz nedozvoljenog položaja, nije imao ni jedne greške. (c)

Dinari za NK „Šibenik“?

Vrlo teška materijalna situacija primorala je šibenskog drugoligaša da sazove izvanrednu godišnju skupštinu, koja je medju prijateljima klub-a pobudila veliko zanimanje. Dvorana Drustvenog doma bila je u petak 5. o. m. ispunjena do posljednjeg mesta. Prisutne je zanimalo kakav će odgovor dobiti na nekoliko važnih pitanja od vitalnog interesa za daljnje djelovanje ovoj klube.

U prvom redu postavilo se pitanje otkuda smoći sredstva u vrijednosti od 5 milijuna dinara za nastavak jesenskog dijela prvenstva, kako sastaviti dugove koji iznose oko 7 milijuna dinara i kako odgovoriti zahtjevima nogometnog saveza Jugoslavije oko uredjena potrebnih objekata na stadionu »Rade Končara«. U referatu predsjednika Draže Futunkovića i u diskusiji iskrstaljalo se uvjerenje da je ovom gradu potreban nogometni klub saveznoj rangu, da se nameće potreba trajnijeg rješenja pitanja odnosa komune prema klubu i da je, uz još veće stredstva, neosporno ulagati napore da pomoći simpatizatorima kluba bude ubuduće što efikasnija.

Na skupštini je konstatirano da interes za utakmice biva sve manji, pa su otuda i sakupljena sredstva vrlo minimalna. U prosjeku svakog utakmici prisustvuje oko tisuću gledalaca, tako da prihodi iznose 200 do 300 tisuća dinara, što nije dovoljno ni za jedno gostovanje. Klupska bla-

gajna ostala je prazna, pa je otvoreno pitanje kako smoći 500 tisuća dinara za odlazak u Zenicu, gdje se u nedjelju »Šibenik« sastaje sa vodećom ekipom »Čelika«. Osim pozarnice dotacije koju klub prima od Skupštine općine Šibenik, neznatna sredstva pritičaju od strane radnih organizacija koje plaćaju za reklamne table na igralištu. Članarina, koja se neredovito sakuplja, nije dostatna za podmirenje troškova na organiziranju jedne utakmice na domaćem terenu. Tešku finansijsku situaciju karakterizira činjenica da igrači nisu primili nagrade za listopad, a službenici i radnici za posljednja tri mjeseca.

Izvaredna skupština dala je nekoliko korisnih prijedloga koji su ušli u zaključke. Među ostalim, predlaže se da se uvede sistem pretpostavke na nogometne priredbe, kao što je to učinjeno u nekim drugim gradovima, da se razmotri prijedlog o organiziranju klupske zabavne priredbe, te da se Skupštini općine Šibenik podnese prijedlog o uvođenju samodoprinos-a gradana za razvoj sporta i fizičke kulture na šibenskoj općini. U zaključcima također stoji da će, ukoliko se do 20. ovoga mjeseca ne smognu potrebna sredstva, klupska uprava sazvati redovnu godišnju skupštinu na kojoj će podnijeti kolektivnu ostavku.

Što se tiče uvođenja strednje unu-

I PREDSJEDNICI ZNAJU ZAKAZATI

Nisam prijatelj bespotrebnih rasprava i polemike, a pogotovo ako se vodi na stupcima štampe. Medutim, veliki sam protivnik neistine, klubštva i izvrstanja činjenica. Nešto takvoga našao sam u »Šibenskom listu« od 3. studenoga koji mi je jučer »poklonio« jedan kolega, okrećući pri tome uz smiješak sportsku stranicu. Prstom je upravo u članak »I predsjednici znaju zakazati« ...

Taj članak sam pročitao, zavrnenio se, naljutio i odlučio da Vam napišem ovo pismo koje će — nadam se — biti objavljen na stranicama Vašeg lista.

Vaš suradnik D. K. (ne znam o komu se radi) odmah u početku inkriminiranog napisa navodi da je »sudija Ivo Jurišić iz Splita, inače predsjednik regije, u 57. m'nuti stupio na

scenu. »On je — kaže dalje D. K. — pod svaku cijenu nastojač da Splićani odnesu pobedu ili jedan bod, koji im je te kako bio potreban. Dalje piše: »Prvo je svirao dva sedmerca, koja uopće ... (tu su se reci izmiješali) tada u gledalištu je nastala prava panika. Neki gledaoci su pokušali da se s njim i obraćaju. Međutim, zahvaljujući igračima obiju momčadi, Jurišić je dobro prošao.«

Dozvolite da na ovo odgovorim ... Utakmici u Šibeniku prisustvovala su dva člana Takmičarske komisije Dalmatinske rukometne regije (inž. Ivo Mrkonić i Špiro Viculin) koji su kasnije u svome izvještaju napisali da je sudac dobro vodio utakmicu i da je u onakvoj atmosferi veoma teško suditi. Znači li to da su i oni pod svaku cijenu željeli pobudu? »Splita«, ili su kao stari rukometni radnici bolji poznavaoči rukometne igre nego temperamentalna šibenska publika i Vaš suradnik?

Susret »Galeb« — »Šibenik« bio je težak za suca. Nastojao sam da ga vodim što je moguće bolje i mislim da sam u tome uspio. Ocijena predstavnika Takmičarske komisije to i potvrđuje.

»Jurišić je dobro prošao... Tako piše D. K. Znači li to da je sudac trebao biti isprebijan? Zar člankopisac nije imao hrabrosti da spomenе da je nakon utakmice veći broj gledalaca uletio u igralište u namjeri da se fizički obračuna sa sucem? A i za vrijeme susreta jedan je gledalac sa ispruženim rukama pojario na suca ... »Jurišić je dobro prošao...« Žalosno je da takve rečenice nalazimo u našoj štampi!

Izvještaj je dobro prošao... Tako piše D. K. Znači li to da je sudac trebao biti isprebijan? Zar člankopisac nije imao hrabrosti da spomenе da je nakon utakmice veći broj gledalaca uletio u igralište u namjeri da se fizički obračuna sa sucem? A i za vrijeme susreta jedan je gledalac sa ispruženim rukama pojario na suca ... »Jurišić je dobro prošao...« Žalosno je da takve rečenice nalazimo u našoj štampi!

„RUDAR“ PRVAK

U okviru Šibenske podsavrsene nogometne lige završio je jesenski dio prvenstva. Šibenčki »Rudar« je premoćno osvojio naslov prvaka i sasvim je sigurno da će i u nastavku natjecanja nastojati da zadrži četvrtu poziciju. Njegov najuspješniji takmac Šibenčki »Metalac« zaostao je dva boda iza vodeće ekipa, dok je SOSK iz Skradina tek treći.

Šibenčani su dobro startali i sa podnjakim uspjehom igrali su kod kuće i u gostima. Nišu doživjeli nijedan poraz, a jedini bod izgubili su na svom terenu s »Metalcem«. Njihova navala zabilježila je priličnu efikasnost sa 21 zgoditkom, dok je obrana također bila veoma pouzdana. Za »Metalca« se može reći da je igrao dosta dobro: postigao je tri

štamplje, igrao neriješeno u Siveriću, a jedini je poraz doživio u prvom kolu igrajući na svom terenu sa SOSK. Treće plasirani SOSK igrao je u promjenjivoj formi. Najvredniju pobedu zabilježio je u Šibeniku, sa mjesnim rivalom »Požarom« postigao je samo remi, dok je izgubio susrete sa »Rudarom« i »Aluminijem«. Ostale tri ekipe mnogo zaostaju sa prvom trojicom. »Aluminij« je ipak nešto bolji od »Kolektivice« i »Požara«, koji zauzimaju pretposljednje, odnosno posljednje mjesto na tablici jesenskog dijela prvenstva.

Vaš suradnik je dalje napisao da je predstavnik »Galeba« poslje utakmice najavio žalbu. To ne odgovara istini. Također nije tačno da je »Galeb« uputio prijedlog rukovodstvu regije da se više neće takmičiti, jer da je »zaista više neizdrživo slabu sudjelje sudija«. Tačno je jedino da je Takmičarska komisija suspendirala igralište kraj III osnovne škole (ne znam da li sam pogodio naziv) u Šibeniku zbog nereda koji su izazvali gledaoci poslije utakmice »Galeb« — »Split«.

Članak D. K. je u najmanju ruku uvredljiv. Utakmice Dalmatinske rukometne regije vođi već nekoliko godina i nikada nitko nije stavio primjedbu na moje sudjenje. Kao novinar, nastavnik fizičkog odgoja, dugogodišnji aktivni sportski i sportski radnik stekao sam dosta priznanja. Jedno je i to što sam izabran za predsjednika Takmičarske komisije Dalmatinske rukometne regije. Nisam izabran za predsjednika da »kradem« bodove »Galebu« ili nekom drugom klubu, kako to proizlazi iz riječi D. K.

Tako pišanje ničemu ne vodi. Ono samo potpiruje temperamentne šibenske prijatelje rukometa. Taj članak kao da im daje pravo da napadnu suca Spomenut će samo to da u proteklih sedam kola prvenstva regije nigdje nije došlo do izgradnje nego u Šibeniku, i to — dva puta! Bit će ih i više ako izvještici poput D. K. budu pisali izvještaje s utakmica!

Zahvaljujem na ustupljenom prostoru.

Uz drugarski pozdrav!

Ivo Jurišić

T a b l i c a

Rudar	5	4	1	0	21:5	9
Metalac	5	3	1	1	18:6	7
SOSK	5	2	1	2	9:11	5
Aluminij	5	2	0	3	10:16	4
Kolektivac	4	1	0	3	6:13	2
Požar	4	0	1	3	4:17	1

J. J.

STOLNI TENIS

PRVENSTVO KLUBA

Prošlih dana započelo je ovo godišnje prvenstvo STK »Šibenik« (u svim kategorijama). Na tom prvenstvu učestvuje više od 50 pionira i pionirki, te 12 seniora. Pionirsko prvenstvo je već pri kraju, dok je seniorsko prvenstvo tek počelo.

Pričazani stolni tenis je dosta dobar, s obzirom da su igrači počeli igrati tek prije nekoliko mjeseci. U kategoriji mladih pionira odsakači Bataljak, Zorić, Baranović i Juras, dok je kod starijih pionira najbolji Vukšić.

U prvom nepotpunom kolu seniorskog prvenstva kluba postignuti su slijedeći rezultati: Toholj — Vuletić 2:0, Grubić — Zorić 2:0, Jakšić — Validžić 2:0.

* * *

U nedjelju će se u Šibeniku održati prvi ovogodišnji stolnotenisistički susret između stolnotenisista domaćeg STK »Šibenik« i ovogodišnjeg ekipnog prvaka Dalmacije — momčadi »Metalca« iz Zadra. Susret će se održati u svim kategorijama, a za počinje u 9 sati u prostorijama kluba (kod cvjećare Zorić).

DK

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: američki film — PLAMETA ZVIJEZDA — (do 14. XI)

Premijera sovjetskog filma — BESPRAVNA UMJETNICA — (15—16. XI)

»ŠIBENIK«: premijera američkog filma — COVJEK KOJI JE VOLIO RAT — (do 14. XI)

Premijera engleskog filma — BECKET — (15—21. XI)

»20. APRILA«: premijera talijanskog filma — UCITELJ IZ

VIGEVANA — (do 14. XI)
Talijanski film — MONGOLI — (1